

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (عام و خاص)

مطلق و مقید

جلسه ۱۳۵

استاد نجار زاده

مطلق و مقید

تعریف مطلق و مقید:

مطلق آن است که دلالت کند بر معنایی که در جنس خود شیوع داشته باشد و در مقابل آن، مقید واقع است؛ یعنی مقید آن است که بر معنای شایع در جنس، دلالت نکند.

از آنجایی که این تعریف، شرح الاسمی است؛ با این که علماء تقض و ابرام هایی نموده‌اند؛ ولی مصنف، از ایراد و اشکال‌ها عبور نموده و به آن نمی‌پردازد و می‌فرماید: ظاهراً اصولیون در دو لفظ «مطلق» و «مقید»، اصطلاح جدیدی ندارند؛ بلکه این دو، با همان معنایی که در لغت دارند، در اینجا به کار می‌روند.

نکته ها:

۱. تقييد، ملکه و اطلاق عدم ملکه محسوب می‌شود و در مباحث گذشته شرح آن گذشت.

۲. ارسال هر شیئی بحسب خود می‌باشد؛ مثلاً وقتی اطلاق و تقييد را به لفظ نسبت می‌دهیم، چنانچه در اینجا مقصود همین است؛ مراد و منظور، اطلاق و تقييد بحسب دلالت بر معنا است؛ در نتیجه باید بگوئیم: اطلاق و تقييد دو وصفی هستند برای لفظ؛ که به اعتبار معنا به آن نسبت داده می‌شوند.

۳. اطلاق در اعلام شخصیه و عموم:

الف: اعلام شخصیه:

در این اعلام، گرچه افرادی وجود ندارد؛ ولی حالاتی وجود دارد که به لحاظ آن حالات، می‌توان لفظ مطلق را به اعلام شخصیه نیز اطلاق نمود.

ب: الفاظ عموم:

این الفاظ، گرچه به لحاظ افراد عام هستند؛ ولی می‌تواند به لحاظ حالات افرادش، مطلق باشند.